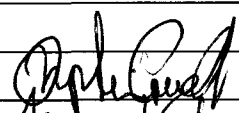
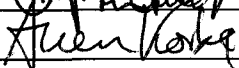

KI-notat nr.: 42/2011 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Norsk Hydro Produksjon AS/Rollagåi kraftverk		
Fylke/kommune:	Telemark/Tinn		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Auen Korbøl	Sign.:	
Dato:	22 NOV 2011		
Vår ref.:	NVE 200803453-20		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til bygging av Rollagåi kraftverk i Tinn kommune, Telemark fylke

Innhold

Sammendrag	1
NVEs konklusjon.....	2
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene.....	10
Tilleggsuttalelse etter sluttbefaringen.....	15
Søkers kommentar til tilleggsuttalelsen.....	16
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	17
NVEs vurdering.....	21
NVEs konklusjon.....	30

Sammendrag

Norsk Hydro Produksjon AS søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Rollagåi kraftverk i Tinn kommune i Telemark fylke. Det søkes også om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 14,5 km². Middelvannføringen er beregnet til 406 l/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til 14 l/s. 5-persentil for sommervannføring er 41 l/s og 5-persentil for vintervannføring er 12 l/s. Søker har foreslått slipp av minstevannføring på 14 l/s hele året. Kraftverket vil ha en slukeevne på 800 l/s som tilsvarer ca. 200 % av middelvannføringen. Laveste slukeevne vil være 80 l/s som tilsvarer 20 % av middelvannføringen. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 3,8 MW og vil utnytte et fall på 590 m, mellom inntak på kote 810 og avløp på kote 220. Dette og vil gi en midlere årsproduksjon på 11,7 GWh.

Tinn kommune er positiv til en utbygging under visse forutsetninger. Telemark fylkeskommune uttaler at det er registrert automatisk fredete kulturminner som er i konflikt med tiltaket. Fylkesmannen i Telemark og "Gruppen mot utbygging av Haugefossen" mener at det ikke bør gis tillatelse til en

utbygging. Naturvernforbundet mener at det må lages en helhetlig plan for småkraftutbygging i fylket. Etter høringsrunden ble det klart at den største konflikten med en utbygging er konsekvensene for Haugefossens verdi som landskapselement. Videre uttrykker flere høringsparter at regionen er sterkt preget av vannkraftutbygging og at det bør gjøres en samlet vurdering.

Rollagåi med Haugefossen utgjør etter vår oppfatning et svært verdifullt landskapselement. Haugefossen vil i perioder bli sterkt redusert som følge av redusert vannføring. I tillegg vil etablering av rørgate i et meget krevende og synlig område gi betydelige terrenginngrep i landskapet. De verdifulle naturtypene bekkekløft og fossesprøytsone er registrert på elvestrekningen som fraføres vann. Lavarten hodeskoddela med status sårbar på norsk rødliste er også registrert på denne strekningen. Etter vår oppfatning vil redusert vannføring medføre negative konsekvenser for biologiske verdier i og langs elven.

Selv om tiltaket vil gi positive virkninger gjennom noe økt kraftproduksjon og lokal verdiskapning, mener NVE at disse fordelene ikke oppveier de nevnte ulempene. NVE mener at konsekvensene ved bygging av kraftverket vil være store for landskapsverdier og biologisk mangfold.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tiltaket ikke overstiger ulempene for allmenne og private interesser. Ulempene står etter vårt syn ikke i forhold til kraftproduksjonen på ca. 11,7 GWh/år som kraftverket vil gi etter foreliggende planer eller øvrige positive effekter av en utbygging. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt og konsesjon til Rollagåi kraftverk kan ikke gis.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Norsk Hydro Produksjon AS, datert 18.6.2010:

"...

Hydro ønsker å utnytte et fall på ca. 590 meter i Rollagåi i Tinn kommune ved å bygge en ny kraftstasjon. Tiltaket er beregnet til å gi en årlig produksjon på 11,7 GWh/år. Vedlagte søknad beskriver det aktuelle tiltaket samt de konsekvenser tiltaket vil ha på omgivelsene, i henhold til NVEs retningslinjer for slike søknader.

Det søkes på vegne av Norsk Hydro Produksjon AS om tillatelser i medhold av følgende lovverk:

- *Lov av 24. november 2000 om vassdrag og grunnvann, jfr. § 8*
 - *Det søkes om konsesjon for bygging av Rollagåi kraftverk samt overføring av vann fra Årekleppåi til Reinsetåi hovedsakelig i samsvar med vedlagte planer.*
- *Lov av 29. juni 1990 om produksjon, omforming, overføring og omsetning av energi m.m*
 - *Det søkes om tillatelse til å bygge og drive de nødvendige elektriske anlegg i tilknytning til Rollagåi kraftverk med tilhørende kraftilinjer som beskrevet i vedlagte søknad."*

Hoveddata for det planlagte kraftverket er som følger:

” ...

Rollagåi kraftverk, hoveddata		
TILSIG		Alt. 1
Nedbørfelt	km ²	14,5
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	12,8
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	28,0
Middelvannføring	m ³ /s	0,406
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,014
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,041
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,012

KRAFTVERK

Inntak	moh.	810
Avløp	moh.	220
Lengde på berørt elvestrekning	m	2200
Brutto fallhøyde	m	590
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	1,11
Slukeevne, maks	m ³ /s	0,8
Slukeevne, min	m ³ /s	0,08
Tilløpsrør, diameter	mm	600
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1900
Installert effekt, maks	MW	3,8
Brukstid	timer	3060

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	-
--------------	----------------------	---

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	3,9
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	7,8
Produksjon, årlig middel	GWh	11,7

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	34,3
Utbyggingspris	kr/kWh	2,93

Rollagåi kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	4,3
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	4,3
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	0,2
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. Jordkabel		Jordkabel

”

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Tinn kommune har i kommunestyremøte den 2.12.2010 vedtatt følgende:

" ...

Tinn kommune går inn for at Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) gjev løyve til å byggja Rollagåi kraftverk vedtatt 18 mot 11 stemmer.

Kommunestyret vil påpeke behovet for at det gjennomføres tiltak av utbygger:

- a) Det gjennomføres en sakkyndig rasundersøkelse i forkant av utbygginga. Enstemmig vedtatt.*
- b) Det gjennomføres forskjønnelsestiltak i og rundt elveleiet. Enstemmig vedtatt.*
- c) Det gjennomføres flomsikringstiltak. Enstemmig vedtatt.*
- d) Utbygger må ta ansvar for reservevannkilde. Enstemmig vedtatt.*
- e) Det skal ikke anlegges anleggsvei. Enstemmig vedtatt.*
- f) Minstevannføringen skal økes fra 0,014 m³/s til 0,018 m³/s over inntaksdammen. Vedtatt med 18 mot 11 stemmer.*
- g) Grunneiere som faller inn under denne utbygginga bør se positivt på andre tiltak som er til allmennhetens fordel, slik som den planlagte gang og turstien langs elva. Vedtatt 18 mot 11 stemmer.*

Tinn formannskap hadde i forkant, i møte 21.10.2010, gjort følgende vedtak som ikke ble videreført av kommunestyret:

" ...

Tinn kommune går imot at Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) gjev løyve til å byggja Rollagåi kraftverk.

Det knyter seg viktige fordelar til realisering av tiltaket. Det vert vunne inn 11,7 GWh fornybar energi. Det oppstår samfunnsmessig nytte gjennom oppdrag for næringslivet i byggjeperioden og kommunen vil få nokon varige skatteinntekter. Ikkje minst vil grunneigarane få viktige inntekter i form av leige for fallrettar. Ein vurderar det likevel slik at dette ikkje veg opp for dei store ulempene som fylgjer med utbygginga. Det går fram av søknaden frå Hydro Energi at det vert middels til store negative konsekvensar for landskapet av utbygginga. Særleg fordi Haugfossen mistar verdi som landskapselement på grunn av tapt vassføring, men og som resultat av inngrep i samband med bygging av rørgate. Utifrå lokale forhold og Vestfjordalen sin historie vil vi vurdere konsekvensane som endå større enn det som kjem fram ved bruk av standardmetoden som Rådgivende Biologer AS har nytta i sin fagrapport. Gjennom ein hundreårs-periode er vassdraget i dalen i særdeles høg grad utnytta til kraftproduksjon. Dei få urørte sidevassdraga opplevast dermed endå sterkare som viktige landskaps og opplevingselement. Dette har m.a. kome til uttrykk som lokal motstand mot utbygginga i lokalavisa og på det sosiale nett-mediet Facebook.

I samband med fornying av reguleringskonsesjon for delar av Møsvatn-konsesjonen vert det gjennomført vesentlege rehabiliteringsprosjekt i Måna-vassdraget gjennom heile Vestfjorddalen og det skal sleppast minstevassføringar på dei same strekningane. Tinn kommune meiner at det

inngår som ein viktig del av rehabiliteringa av vassdragsnaturen å la dei sidevassdraga som utgjør spektakulære landskapselement få vera urørde av kraftutbygging.

I kommuneplanen for Tinn vert det slått fast at utvikling av naturbasert turisme er eit satsingsområde. Haugfossen er eit svært vakkert element i landskapet som møter dei som kjem køyrande til Vestfjorddalen sørfrå. Det har såleis stort næringsmessig potensiale å ta vare på denne fossen.

Delar av Tinn kommune er svært utsett for ulike typar skred. Dette er dokumentert ved faktiske hendingar og gjennom geologiske undersøkingar. I området der Rollagåi kraftverk er planlagt er det ikkje gjennomført undersøkingar, men særleg forut for bygging av anleggsveg og nedgraving av rørgate vil det openbart verta absolutt naudsynt å gjera geotekniske undersøkingar som avklarar risikoen for skred som m.a. kan ramma bustadhus ved Rollag.

I fylgje arealdelen av kommuneplanen for Tinn og kommunedelplan for Vestfjordalen vert heile kraftverket med inntaksdam, rørgate og kraftstasjon liggjande innafor LNF-område.

Det er ikkje teke omsyn til i søknaden at Tinn kommune har inntak av vatn til reservevassskjelde i Rollagåi, rett oppstrøms den planlagde kraftstasjonen. Dette gjeld vassforsyninga til området Mæl - Rollag. Kommunen er forplikta til å ha slik reservevassskjelde. Dersom kraftverksplanane skulle verta realisert må difor utbyggjar sikra at det vert stilt til rådvelde tilsvarende vassforsyning.

Tinn kommune legg og vekt på at det har kome fram vesentleg motstand i lokalmiljøet mot utbygging av Rollagåi.

Vi refererer vidare fra saksutredningen:

” ...

Bortsett frå nokon punkt gjev søknaden, med dei utgreiingane som er vedlagt, tilstrekkeleg grunnlag for å vurdere konsekvensane av den planlagde utbygginga. Utgreiinga om verknadane på naturen/biologisk mangfald oppsummerar på ein grei måte det meste av tilgjengeleg kunnskap. M.a. i klimaplanen, som kommunestyret har vedteke, vert det lagt opp til at det er vassdrag i Tinn der ein skal vurdere kraftproduksjon i småkraftverk. Men det er og presedens i Tinn kommune for å ta miljøomsyn i vurderinga av kraftutbygging. Då Værråi var til vurdering i samband med handsaming av Samla Plan gjekk kommunestyret mot utnytting til kraftproduksjon, særleg av omsyn til landskapet. Kommunestyret gjekk inn for utbygging av Middøla til småkraftverk, med utgangspunkt i m.a. at på den aktuelle strekninga er ikkje denne elva særleg synleg i landskapet. Alle småkraft-prosjekt må såleis gjevast ein individuell vurdering og det er naturleg at kommunen går inn for at det vert gjeve løyve til utbygging der ulempene av tiltaket er små, men går imot prosjekt der ulempene er store.

Det går fram av rapporten frå Forenede Biologer AS at dei største skadane av tiltaket er knytt til landskapet og særleg Haugfossen som er eit markert landskapselement i nedste delen av Vestfjorddalen. Sjølv om ein byggjer ut Rollagåi vil det til tider gå så mykje vatn i vassdraget at kraftstasjonen ikkje tek unna alt vatnet og ved stor flaum vil slukeevna i kraftstasjonen berre vera ein liten del av vassføringa og Haugfossen. På side 19, figur 19 i søknaden er det eit diagram som visar vassføringa i eit middels år, rett ovafor den planlagde kraftstasjonen, med og utan kraftverk i drift. Frå slutten av mai til utpå seinhausten vert vassføringa oppstrøms kraftstasjonen berre ein brøkdel av naturtilstanden. I denne perioden vil Haugfossen som regel knapt få synleg vassføring. Unntaket vil fyrst og fremst vera utover i mai når vassføringa er jamt høg på grunn av vårflaumen, men også i denne tida vert vassføringa merkbart mindre. Om

sommaren vil det berre vera på enkelte dagar med mykje nedbør at fossen vert synleg. Utover hausten er vassføringane normalt litt større og fossen vil verta synleg noko oftare enn om sommaren. Dei aller tørraste dagane om sommaren er vassføringa i Rollagåi naturleg låg, slik at då er Haugfossen lite synleg også utan utbygging. Dette speglar seg i at alminneleg lågvassføring vert berekna til 14 l/sek. Som ein illustrasjon kan nemnast at dette er omlag den vassmengda som kan gå gjennom ein brannslange. I søknaden vert det foreslått ein minstevassføring over inntaksdammen på 14 l/sek. Mesteparten av sommarhalvåret vil dette verta heile vassføringa i Haugfossen etter utbygging. Dette vil ikkje ha nokon nemneverdig verdi for Haugfossen som landskapselement, men vil gje fukt i elvelaupet til fordel for det biologiske mangfaldet. Auke i minstevassføringa vil vera miljømessig fordelaktig, men dersom det skal få landskapsmessig verknad må det ein del til. Eit alternativ kunne vera å innføra krav om vesentleg høgare minstevassføring i sommarmånadane, der det mest vidtgåande ville vera at kraftverket ikkje skulle nyttast i ein periode. Ulempa er at dette sjølvsgt reduserar lønsemda i prosjektet. Utbygningskostnaden er rekna ut til 2,93 kr/kWh, som er ein god del under grensa for det som er vanleg å rekna som lønsamt.

Hydro har oppgjeve at etter utbygging vil vassføringa i Rollagåi vera større enn slukeevna til kraftverket i 54 dagar i året. Også i alle desse dagane vil vassføringa i Haugfossen vera redusert med 0,8 m³/sek. Dette inneber at etter utbygging vil Haugfossen vera synleg i mykje mindre enn 54 dagar i året, inklusive vinterhalvåret når han likevel ikkje er synleg på grunn av is.

Reguleringskonsesjonen for dei 4 øvste meterane av Møsvass-magasinet er no til fornying. Med heimel i denne og føregrepe heimfall for Mæl og Moflot kraftstasjonar er det i ferd med å verta gjennomført ein omfattande restaurering av Månassdraget i Vestfjorddalen. Dette inkluderar slepping av minstevassføringar og fysiske tiltak i elveleiet. Mykje av arbeidet vert gjennomført i samsvar med ei friviljug avtale som er inngått mellom regulanten og kommunen. Det er tre sidevassdrag til Måna som er utgjør markante landskapselement og framstår som ein viktig del av vassdragsnaturen i Vestfjorddalen, Værråi, Kvittåi og Rollagåi. Desse tre inngår som ein naturleg del av vassdraget som bør sparast for kraftutbygging. I gjeldande kommuneplan er turisme utpeika som eit viktig område for næringsutvikling, basert på dei unike naturkvalitetane vi har i Tinn. For mange av turistane som kjem til Tinn er Vestfjorddalen innfallsporten. Sjølv om det ikkje er lett å kvantifisera, har Haugfossen og Rollagåi gjennom dette ein alternativ økonomisk verdi til kraftutbygging.

M.a. gjennom lesarinnlegg i lokalavisa og på nett-mediet Facebook har det kome fram vesentleg lokal motstand mot utbygging av Rollagåi. Det har og kome inn direkte innspel til kommunen (jf. saksvedlegg).

Søknaden inneheld ingen vurdering av risiko for ras og skred. Dei siste åra er det gjennomført undersøkingar og vurderingar i Tinn som visar at Vestfjorddalen er svært utsett for m.a. lausmasseskred, men det ligg ikkje føre konkrete vurderingar for det aktuelle området. Mengda av lausmassar og hellinga på terrenget, der anleggsveg og rørgate skal byggjast, tilseier at det er absolutt naudsynt å gjera ein grundig vurdering av denne risikoen. Sidan det bur relativt mange folk i området kan eventuelle skred medføra risiko for tap av liv og helse og store økonomiske verdiar. Difor er det eit naturleg krav at det vert nytta eit av dei beste tilgjengelege fagmiljøa til å gjennomføra geotekniske vurderingar. Resultatet av ei slik undersøking kan verta avgjerande for det vidare arbeidet med prosjektet.

Konklusjon:

På grunnlag av dei utgreiingane som er gjort kan ein konkludera at Haugfossen ikkje vert heilt borte etter utbygging av Rollagåi, men den vil mista verdien den har som eit viktig landskapselement i den nedste delen av Vestfjorddalen. Det vil og oppstå skader på biologisk mangfald og lokalt friluftsliv. Desse ulempene må vurderast opp mot fordelane som består i innvunnen kraft, inntekter til grunneigarane og nokon skatteintekter til kommunen.

Det vil i praksis vera slik at utbygging eller ikkje er eit val mellom å ta vare på Haugfossen eller å oppnå økonomiske fordelar og innvunnen kraft.”

Fylkesmannen i Telemark uttaler i brev datert 22.12.2010:

” ...

Fylkesmannen har gjennomgått saken. Søknaden tar opp mange vesentlige spørsmål, som Fylkesmannen i flere tilfeller mener er mangelfullt utredet. Kunnskapsgrunnlaget med hensyn til det biologiske mangfoldet er ikke godt nok og må utredes bedre. Tinn kommune har kartlagt naturtyper, og dataene vil bli lagt inn i Naturbase på nyåret i 2011. Fylkesmannen mener det må utføres grundige biologisk mangfold undersøkelser i hele influensområdet. Høgefossjuvet kan klassifiseres som bekkekløft. Biologiske verdier i juvet er i en viss grad kartlagt i bekkekløft prosjektet (ref. BioFokus-rapport 2009-28) og det er påvist sårbare og nær truede arter som er på rødlista.

Inon:

Det planlagte tiltaket vil medføre reduksjon av inon (inngrepsfrie naturområder). Det må vurderes hvorvidt dette kan unngås.

Fisk og ferskvannsbiologi:

Elvestrekningen fra Tinnsjøen må undersøkes nærmere. Det er behov for å undersøke vannkvalitet og biologi i henhold til kravene i vannforskriften slik at det kan foretas en klassifisering av tilstanden.

Landskap:

Virkningen av det omsøkte tiltaket er vurdert som stor. Juvet med Høgefoss blir vurdert som et landskapselement med stor verdi. Terrenginngrepene i samband med rørgate og anleggsveier i den bratte dalsiden ned mot Rollag vil bli omfattende. Fylkesmannen er bekymret med hensyn til de landskapsmessige endringene dette tiltaket vil føre til, dette på bakgrunn av at svært mye av vassdragsnaturen i Tinn allerede er utbygd og utnyttet til produksjon av fornybar energi og at det planlagte Rollagåi kraftverk ligger i et område som i dag er sterkt preget av vannkraftutbygging hvor vassdragene har liten eller ingen minstevannføring. Det betyr at mange av vassdragene i dette vannområde vurderes til ikke å ha god nok økologisk tilstand. Dette vil bli nærmere vurdert i forbindelse med fullkarakterisering av vannforekomstene i Vannområde Øst-Telemark i 2011.

Turisme:

Det aktuelle området ligger nær viktige utbyggingsområder for turisme med hoteller, leiligheter og hytteutbygging i Tinn kommune. Utnyttelsen av naturen til dette formålet har allerede gitt betydelige inngrep i et avgrenset område mellom Gaustadblick – Gaustatoppen og Tinnsjøen. Det vil være svært viktig at gjenstående del av uberørt vassdragsnatur kan beholdes nær dagens tilstand til nytte og glede for turister og ferierende og for å verne om de biologiske verdiene som finnes i området.

Biologisk mangfold:

Norge har gjennom ratifisering av internasjonale konvensjoner forpliktet seg til å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. Dette medfører at viktige leveområder for truede og sårbare arter, samt forekomster av utvalgte naturtyper med verdi "viktig" eller "svært viktig", må spares for inngrep. Ivaretagelse av slike forekomster er derfor særlig viktig ved arealplanlegging i kommunene.

Videre må det gjøres en konkret vurdering av om kunnskapsgrunnlaget er godt nok, jfr Naturmangfoldlovens § 8. Hvis dette vurderes som mangelfullt (f eks på grunn av manglende undersøkelser) må det gjennomføres en kartlegging etter standard metode (DN-håndbok 13-1999, revidert utgave 2007). Vi minner videre om bestemmelsene i Naturmangfoldloven, spesielt §§7-12, som har betydning for all offentlig beslutningstaking som kan berøre naturmangfoldet. Det bør videre gjøres undersøkelser av mulige spillplasser for skogshøns (storfugl og orrfugl) slik at også disse kan ivaretas i den videre planleggingen.

Konklusjon:

Fylkesmannen mener at vassdragsnaturen i Tinn allerede er påført betydelige inngrep og er påvirket av vannkraftutbygging i slik grad at det omsøkte tiltaket ikke bør realiseres. Vi ber likevel om at det gjennomføres grundigere biologiske undersøkelser og mer utfyllende vurderinger knyttet til temaer som landskap og turisme."

Telemark fylkeskommune uttaler i brev datert 18.10.2010:

"...

Den regionale kulturminneforvaltningen i Telemark fylkeskommune har nå foretatt registrering i planområdet. Det ble registrert automatisk fredete kulturminner som kommer i konflikt med tiltaket, jf vedlagte rapport. Til sammen er det funnet to kullgroper (id 138721 og 138722). De viser til aktivitet i forbindelse med produksjon av jern og bruk av området i forhistorisk tid.

Det er vår vurdering at id 138721 og 138722 gis vern gjennom planen.

Automatisk fredete kulturminner skal som hovedregel vises som hensynssone i plankartet, jf plan- og bygningsloven §§ 11-8 d (båndlegging etter kulturminneloven) og 12-6. Hensynssonen skal følges av bestemmelser som sikrer hensynet til kulturminnet, jf pbl § 12-7. Hensynssonen lar seg ikke kombinere med arealformål nevnt i pbl § 12-5 som innebærer inngrep. Vi gjør oppmerksom på at sikringssonen rundt et automatisk fredet kulturminne ikke vil være tilstrekkelig for å ta vare på kulturminnet og dets kontekst. Hensynssonen bør av den grunn omfatte mer enn sikringssonen fastsatt av kml § 6.

Den geografiske avgrensingen av hensynssonen skal skje i samråd med regional kulturminneforvaltning.

Om det viser seg at det er konflikt mellom automatisk fredete kulturminner og tiltak i hht. planen, og fylkeskommunen vil anbefale at planen godkjennes, skal spørsmålet om dispensasjon fra den automatiske fredningen avklares gjennom reguleringsplanprosessen. Saken oversendes da Riksantikvaren for vurdering. Dersom Riksantikvaren tillater at reguleringsplanen godkjennes, vil det vanligvis stilles vilkår om en arkeologisk utgravning før planen realiseres. Dette vilkåret skal innarbeides i reguleringsbestemmelsene. Utgifter til en slik utgravning bæres av tiltakshaver, jf kulturminneloven § 10. For mer informasjon viser vi til våre nettsider (<http://www.telemark.no/kulturminne>) og Riksantikvarens nettsider (<http://www.riksantikvaren.no/Norsk/Veiledning/>).

Telemark fylkeskommune vil ikke gi endelig uttalelse til reguleringsplanforslaget før forholdet til de automatisk fredete kulturminnene er avklart.”

Statens vegvesen uttaler i brev datert 28.7.2010:

” ...

Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver må søke Statens vegvesen om tillatelse til utvidet bruk av avkjørsel fra fv. 37, ved Bjørknes, til inntak.

Vi har ellers ingen merknader til søknaden om å bygge Rollagåi kraftverk.”

Naturvernforbundet i Telemark uttaler i brev datert 9.11.2010:

” ...

Naturvernforbundet i Telemark har tidligere i år uttalt seg om lignende småkraftsaker i Telemark; Kilåi i Fyresdal og Middøla i Tinn. Norges Naturvernforbund har også engasjert seg sterkt i dette saksfeltet.

Flere av argumentene som vi brukte i ovennevnte saker er også relevante for Rollagåi, og vi ser liten grunn til å gjenta dem her. Vi er også klar over at våre innvendinger i stor grad gjelder det at myndigheten er delegert til NVE og fylkeskommunen. Ihvertfall den sistnevnte har, så vidt vi vet, ikke gitt noen føringer for hva som skal kunne godkjennes og ikke. Dette er vi sterkt kritiske til. Slik vi ser det åpner dagens delegerte myndighet for at samtlige mindre elver og bekker kan bygges ut til kraftformål her i fylket. Dette vil være et katastrofalt resultat som ettertiden vil bebreide oss for.

Vi håper Norges Vassdrags- og energidirektorat vil ta et initiativ for å reise en debatt om hvilke gjenværende vassdrag som eventuelt skal kunne bygges ut for kraftformål i Telemark. Dersom dette ikke er ønskelig eller mulig vil vi be om at NVE legger seg på en meget restriktiv linje i de sakene som NVE selv vil avgjøre.”

Gruppen mot utbygging av Haugefossen uttaler i brev mottatt av NVE 15.12.2010:

” ...

Haugefossen er kjent under flere navn som Haugafoss, Høgefoss etc. fordi beliggenheten har vært relativt utilgjengelig og fossen ikke har vært så kjent som den fortjener. I dag fins det vei helt frem, men den er foreløpig stengt av grunneierne.

Det har blitt dannet en Facebook-gruppe mot utbyggingen av fossen. Den kom raskt opp i over 600 medlemmer. Ikke dårlig for et lite sted som vårt! Gruppen er sterkt imot utbygging pga. fossens størrelse og unike natur. Den ligger i et dypt djuv som bare har sin like i Rjukanfossen, og er den største naturperlen i Tinn kommune ved siden av Gaustatoppen (siden Rjukanfossen allerede er regulert).

At kommunen erklærer seg som satsingskommune på turisme og samtidig går inn for utbygging av fossen, har falt mange tungt for brystet, da vi ser på Haugefossen som en enestående foss som vil vekke mye oppmerksomhet særlig med tanke på at den bare ligger to timers kjøretur fra Oslo.

Vi mener at Vestfjorddalen har bidratt nok til Norges strømforsyning med sine seks store kraftverk, og å ta fra oss en naturperle som dette for å forsyne ytterligere ca. 50 husstander, er ett uforholdsmessig inngrep i naturen.

Vedtaket i Tinn kommunestyre 2.des.om å gå inn for utbygging, har vært tatt med mye diskusjoner og delvis intern strid spesielt i arbeiderpartiet. Vedtaket ble da også utsatt en gang etter at utbygger ved Hydro Energi fikk lov til å holde en orientering om sin side av saken. Mange av oss føler at det har gått prestisje i å stå for utbygging. Se for øvrig vedlagte avisutklipp fra lokalavisen 4.des.

Vi takker for at vi fikk komme med innspill i denne saken selv om høringsfristen er gått ut. Vi hadde ikke trodd at dette skulle gå igjennom i kommunestyret, derfor finner vi det nå nødvendig å henvende oss til dere, selv om vi kommer sent inn i saksbehandlingen. Vi ønsker ved dette å bli en part i saken.”

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i e-post av 21.1.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

”...

2.1 Tinn kommune

I tillegg til hovedvedtak referert over gjorde kommunestyret syv tilleggsvedtak vedrørende kompenserende tiltak som vil kommenteres enkeltvis.

2.1.1 Rasundersøkelse og anleggsvei (Pkt. A og E)

Tinn kommune påpeker et behov for gjennomføring av en sakkyndig rasundersøkelse i forkant av utbyggingen, samt at det ikke bør anlegges anleggsvei.

Hydro vil, før utbyggingen påbegynnes, utføre rasundersøkelse med ingeniørgeolog i det aktuelle område der rørtraseen vil gå. Etter en befaring høsten 2010 vurderte Hydro det slik at en kan legge ned et rør i den bratte delen av fallet uten å bruke anleggsvei, og dette legges til grunn for videre planlegging og prosjektering. Dette vil minske faren for eventuelle ras. Det vil imidlertid være behov for mindre anleggsvei i de flatere partiene nede ved kraftverksbygg og i overkant av fossen. Rørgatetraseen vil bli anlagt så smal som overhode mulig og i tillegg tildekkes etter hvert som røret blir lagt på plass.

2.1.2 Forskjønnelsestiltak i og rundt elveleiet og flomsikringstiltak (Pkt. B og C)

Tinn kommune påpeker et behov for forskjønnelsestiltak og flomsikringstiltak som del av tiltaket. Hydro tolker dette vedtaket til å gjelde strekningen nedstrøms kraftverket, i området der det finnes eksisterende bebyggelse.

Hydro har høsten 2010 foretatt en opprenskning av elveleiet nedstrøms tiltenkt plassering av et mulig kraftverk. Dette fordi flommer gjennom år hadde gravd ut elveskråninger og ført større steiner ut i elveløpet slik at elven i flomsituasjon gikk over elvebredden til fare for enkelte garasjer. Mye stor stein er tatt ut av elvebunnen og lagt som sikring mot garasjer. Elvebunnen er nå blitt dypere slik at vannstrømmen vil gå fritt.

Hydro vil tilrettelegge med ytterligere tiltak som utbedrer elvestrekningen der det er påkrevd i et eventuelt kraftverksprosjekt.

2.1.2 Reservevannskilde (Pkt. D)

Tinn kommune påpeker at utbygger må ta ansvar for eksisterende reservevannskilde.

Tinn kommune har et eksisterende vannbasseng i Rollagåi ned mot bebyggelsen på Mæl. Dette bassenget var i sin tid hovedvannkilden til beboere på Mæl. Vannkvaliteten var imidlertid dårlig, slik at man byttet til Tinnsjøen som hovedkilde. I de senere år har hovedvannkilden vært

grunnvann som hentes fra Milandområdet, med Tinnsjøen som reservekilde. Rollagåi er således blitt en reserve for reserven. Bassenget i Rollagåi er fremdeles mulig å drifte da rør og ventiler er intakte, men denne kilden blir kun benyttet dersom man får strømstans under pumping fra reservekilden i Tinnsjøen. Bassenget i Rollagåi er således ikke brukt på mange år. Ved et kraftverk ovenfor bassenget vil en få restvann fra Rollagåi og undervannet fra kraftverket, som til sammen gir samme vannføring som dagens uregulerte elv.

Hydro vil ta ansvar for at vannbassenget ikke bortfaller som reservevannskilde for Mæl på linje med dagens situasjon. Hydro anser det ikke som rimelig å overta noe ansvar for drift og vedlikehold for denne reservevannsforsyningen.

2.1.4 Minstevannsføring (Pkt. F)

Tinn kommune har i et flertallsvedtak (ikke enstemmig) påpekt et behov for å øke minstevannsføringen i Rollagåi fra 0,014 m³/s til 0,018 m³.

De faglige utredningene i KU har vurdert det slik at 0,014 m³/s er rimelig minstevannsføring for å bevare mangfoldet langs elvejuvet og fossen, basert på dagens observerte vannføring. Økning til 0,018 m³/s i minstevannsføring vil gi en reduksjon av produksjon (og dermed lønnsomhet) for kraftverket, mens nytten er neglisjerbar ift. visuelle virkninger og lite faglig fundert mht. biologisk mangfold.

Hydro foreslår at vurderingen av nødvendig minstevannsføring gjøres med vekt på de faglige vurderingene som har fremkommet i prosjektet.

2.1.5 Grunneiernes holdning til tiltak til allmennhetens fordel (Pkt. G)

Tinn kommune har vedtatt en oppfordring om at grunneiere som deltar i denne utbyggingen bør se positivt på andre planlagte tiltak som er til allmennhetens fordel, slik som den planlagte gang- og turstien langs elva (Måna).

Tinn kommune og Hydro har gjort en avtale der Hydro skal bekoste en turvei fra Rjukan til Tinnsjøen (fra gammelt av gikk det en liten vei på mesteparten av strekningen). Kommunen sin andel i avtalen er at de skal sørge for å få nødvendige tillatelser fra berørte grunneiere. Strekningen fra Rjukan til dam Dale er nå ferdig.

Hydro har avholdt ett møte med de grunneiere som er involvert i Rollagåi kraftverk og kommunen rett før jul. De berørte grunneierne så ikke noen konflikt i å få tilrettelagt turvei langs Måna over sine eiendommer. Kommunen og Hydro skal ha flere møter nå på nyåret for å finne løsninger til beste for alle parter.

Hydro vurderer det således slik at intensjonen i dette vedtaket er oppfylt.

2.2 Fylkesmannen i Telemark

Fylkesmannen uttaler at tiltaket ikke bør realiseres, i hovedsak begrunnet med de kumulative virkningene av betydelige inngrep i Tinn kommune.

Hydro vil påpeke at Tinn kommune har vedtatt en positiv grunnholdning til ytterligere utbygging av småkraft i sin vedtatte "Strategiplan for landbruk og naturforvaltning 2007-2011" (s. 10-11). Videre har NVE tidligere tatt stilling til et innspill fra Fylkesmannen om vurdering av 20 vassdrag i Telemark med tanke på fremtidig vern. Rollagåi er ikke blant de syv vassdragene NVE valgte for videre vurdering mht. vern (St.prp. nr. 75(2003-2004)), mens andre vassdrag i Tinn ble videre vurdert. Ved begge vurderingene beskrevet over har de eksisterende utbyggingene i Tinn kommune vært vel kjent.

Fylkesmannens høringsuttalelse påpeker en del områder der søknaden vurderes som mangelfullt utredet. Fylkesmannens vurderinger og krav vil kommenteres enkeltvis nedenfor.

2.2.1 Inngrepsfrie naturområder (INON)

Fylkesmannen påpeker at tiltaket vil medføre reduksjon av INON. Som konsekvensutredningen (KU) beskriver dreier dette seg om en forskyvning av grensen for INON-området (et område på 30 km²) med 50 meter, og inngrepene (inntaksdammer) vil ligge innenfor om lag 100 meter fra eksisterende skogsvei. Inngrepet vil ikke berøre villmarkspregede områder og konsekvensen er i KU betegnet som middels. Tiltaket må således kunne beskrives som et lite inngrep i INON-området. Kulturminnene som er påvist i KU ligger lenger inn i INON-området enn de planlagte inngrepene.

Nytten av den foreslåtte lokaliseringen av inntaksdam består i fallhøyde for kraftverket, samt at inntaksdammene med det foreslåtte konseptet vil ligge ute av syne fra eksisterende skogsbilvei (positivt for friluftsjansene).

Hydro ser ikke noen særlig nytte av ytterligere utredning av beliggenheten til inntakene, og opprettholder omsøkt beliggenhet for inntaksdammene i randsonen av INON-området.

2.2.2 Fisk og ferskvannsbiologi

Fylkesmannen ytrer ønske om utredning av vannkvalitet og biologi i henhold til kravene i vannforskriften for elvestrekningen mellom den planlagte kraftstasjonen og Tinnsjøen. Dette er en elvestrekning som i hovedsak vil være uberørt av tiltaket, ettersom kraftverket ikke vil ha magasineringskapasitet, og vannføring vil bli som i dag. Noen tiltak mht. forskjønnelse og flomsikring er imidlertid gjennomført, og noen ytterligere tiltak kan bli gjennomført som en del av et kraftverksprosjekt, som beskrevet i kap. 2.1.2.

Rollagåi er i dag marginal som oppgangselv for gytefisk fra Tinnsjøen da den vinterstid er mer eller mindre bunnfrossen pga. svært liten vannføring. I elven Måna som renner ut i Tinnsjøen ved Rollagåi vil det fremover bli gjort tiltak (vannslipp fra dam Dale) som vil bevirke at fisken vil kunne få en mulighet for å gå opp Måna for å gyte.

Hydros holdning er at det ikke bør være nødvendig med ytterligere utredning innen for dette temaet.

2.2.3 Landskap

Fylkesmannen uttrykker bekymring for de landskapsmessige virkningene av tiltaket, og ber NVE om å pålegge tilleggsutredninger innenfor dette temaet i innledningen av sitt brev. Det er imidlertid uklart for Hydro hva slags ytterligere utredning Fylkesmannen ønsker.

Virkningen på landskap av tiltaket beskrives i KU som relativt stor, begrunnet med det visuelle inntrykket fra rørgate og anleggsvei. Hydro viser til drøfting av vedtaket i kommunestyret gjengitt over (kap. 2.1.1) og beslutningen om kompenserende tiltak ved å unngå anleggsvei i bratthellingen i bekkeløften. I tillegg planlegges altså rørgaten gravet ned. Dette vil redusere naturinngrepet og den landskapsmessige virkningen av tiltaket betydelig.

Hydros holdning er at det ikke bør være nødvendig med ytterligere utredning.

2.2.4 Turisme

Fylkesmannen uttrykker bekymring for virkningene av tiltaket på turisme, og ber NVE om å pålegge tilleggsutredninger i innledningen av sitt brev. Det er imidlertid uklart for Hydro hva slags ytterligere utredning Fylkesmannen ønsker.

KU beskriver at det ikke er identifisert friluftsinteresser/turisme i inngrepsområdet utover de helt lokale (kap. 3.11), og klassifiserer denne konsekvensen til å ha lav betydning. Hydro oppfatter ikke at noen høringsuttalelser bestrider at dette er situasjonen per i dag.

Hydros holdning er at det ikke bør være nødvendig med ytterligere utredning.

2.2.5 Biologisk mangfold

2.2.5.1 Undersøkelser av biologisk mangfold

Fylkesmannen uttaler at det bør gjennomføres ytterligere undersøkelser av biologisk mangfold i forbindelse med søknaden. Hydro har gjennomført en undersøkelse ved Rådgivende Biologer (2006), som er en del av KU. Metodikken i undersøkelsen følger anbefalingene i NVE-veileder nr. 3/2007, Dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk og undersøkelsen er etter Hydro sitt syn representativ for nivået på undersøkelse av biologisk mangfold for småkraftverk ellers i Norge. Undersøkelsen konkluderer med liten negativ virkning av tiltaket totalt sett innen temaet biologisk mangfold og verneinteresser. Videre har bekkekløftprosjektet gjennomført en selvstendig kartlegging av biologisk mangfold i bekkekløften (2008) som er referert i KU. Rådgivende Biologer karakteriserer datagrunnlaget som "Godt". Til sammen fremstår kartleggingene av biologisk mangfold etter Hydros vurdering som mer omfattende enn det som kreves av sammenlignbare prosjekter.

Bekkekløftprosjektet vurderer for øvrig Rollagåi til karakter 3 (regionalt verdifullt) på en skala fra 1-6 med 6 som beste score (nasjonalt verdifullt og svært viktig). Fem andre bekkekløfter i Tinn kommune har fått samme eller høyere score enn Rollagåi.

Hydros holdning er at det ikke bør være nødvendig med ytterligere utredning. Funnene fra de beskrevne befaringsene er sammenholdt med Rødlista 2010 senere i dette notatet (se kap. 3).

2.2.5.2 Naturmangfoldloven – kunnskapsgrunnlaget

Fylkesmannen uttaler at det må gjøres en konkret vurdering av om kunnskapsgrunnlaget innenfor biologisk mangfold er godt nok sammenholdt med § 8 i naturmangfoldloven:

"§ 8 kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet."

Hydros vurdering er at rimelighet mellom krav til kunnskapsgrunnlag og risiko for skade på naturmangfoldet best kan vurderes ut fra sammenligning med offentlig saksbehandling for andre småkraftverk. Det er klar presedens for at småkraftsaker kan ferdigbehandles uten at kommunen har gjennomført kartlegging av biologisk mangfold. Hydro anser kunnskapsgrunnlaget for å være minst like godt i denne saken som i sammenlignbare saker. Således vurderer Hydro lovens krav som oppfylt, og Hydros holdning er at det ikke bør være nødvendig med ytterligere utredning.

2.2.5.3 Spillplasser for skogshøns

Fylkesmannen krever at det gjøres undersøkelser av mulige spillplasser for skogshøns, slik at disse kan ivaretas i videre planlegging. KU beskriver funn av fire spillplasser for skogshøns (s. 14 i notat fra Rådgivende Biologer), hvorav én tiurleik med beliggenhet nær den planlagte inntaksdammen på Reinset.

Hydro foreslår å gjennomføre en ytterligere spørring blant lokale jakt- og friluftsjntresser i Tinn, for å identifisere eventuelle ytterligere spillplasser. Identifiserte spillplasser bør kunne hensyntas ved utarbeidelse av detaljplan.

2.3 Telemark fylkeskommune – kulturminnemyndigheten

Fylkeskommunen har gjennomført kulturminneundersøkelser i influensområdet høsten 2010, der det ble identifisert to nye verneverdige kulturminner, i tillegg til de to kulturminnene som ble identifisert i KU. Hydro vurderer å kunne ta hensyn til disse kulturminnene i sin videre prosjektering av anlegget, og foreslår å beskrive tilpasningen av prosjektet ved utarbeidelse av detaljplan.

2.4 Naturvernforbundet

Naturvernforbundets høringsuttalelse oppfattes å være rettet til NVE. Hydro har ingen kommentarer til denne uttalelsen.

2.5 Statens Vegvesen

Statens vegvesen bemerker at tiltakshaver må søke om utvidet bruk av avkjørsel fra fylkesvei 37. Dette anser Hydro for å være uproblematisk, og foreslår at dette håndteres i forbindelse med utarbeidelse av detaljplan.

2.6 Gruppen mot utbygging av Haugefossen i Tinn

Hydro har registrert at det finnes lokal motstand mot tiltaket, i hovedsak organisert gjennom "Gruppen mot utbygging av Haugefossen i Tinn". Hydro er ikke ubetinget enig i fremstillingen av saken som fremkommer i høringsuttalelsen, men tar den til etterretning.

Hydro ser ikke at uttalelsen innebærer noen krav til tilleggsutredninger.

3. Sjekk av artsfunnene i influensområdet mot Rødlista 2010

Som omtalt over er det gjort to separate befaringer av influensområdet til Rollagåi. Artsfunnene fra befaringer og databaser er vist i under, og sammenholdt med Rødlista 2010.

3.1 Vegetasjon

Ettersom Haugefossen er en bekkekløft vil funnene fra befaringene vre konsentrert rundt ulike typer av vegetasjon som mose og lav.

Art	Funn	Kategori Rødlista 2010
Praktlav	Bekkekløftprosjektet (2008)	Vulnerable (Sårbar, VU)
Hodeskodelav	Bekkekløftprosjektet (2008)	Near Threatened (Nær truet, NT)
Huldregras	Bekkekløftprosjektet (2008)	Near Threatened (Nær truet, NT)
Rosenkjuke	Bekkekløftprosjektet (2008)	Near Threatened (Nær truet, NT)
Rynkeskinn	Bekkekløftprosjektet (2008)	Near Threatened (Nær truet, NT)
Setertrompetmose	Norsk mosedatabase (1826)	Near Threatened (Nær truet, NT)
Svartsonekjuke	Bekkekløftprosjektet (2008)	Near Threatened (Nær truet, NT)
Grnsko	Bekkekløftprosjektet (2008)	Ikke rødlistet 2010, rødlistet i 2006

I tillegg er følgende artsfunn registrert, men ikke gjenfunnet i Rødlista 2010:

Rådgivende biologer (2006)	Bekkekløftprosjektet (2008)	Artskart 2008
Bergfrostmose	Flatfellmose	Kystblæremose
Skogåmemose	Granrustkjuke	Rugledraugmose
Stripefoldmose	Grynfiltilav	Fleinljåmose
Stivtorvmose	Hulefellmose	Skjerfmose
Knippegråmose	Pusledraugmose	Småstylte
Duskgråmose		Krusfellmose
Fjellbinnemose		Sveipfellmose
Bergsotmose		Buktporelav
Islandslav		
Saltlav		

Rådgivende Biologer vurderer det slik at blant de rødlistede artene vil bare funnet av hodeskoddellav (VU) bli negativt påvirket av tiltaket.

3.2 Fugl

I tillegg vil tiltaket føre til noe tap av skogarealer som forventes å være næringsområde for spetter. I tilfelle det foregår hekking av fossekall og vintererle i området (ikke påvist), kan redusert vannføring potensielt ha en negativ effekt.

Art	Funn	Rødlista 2010
Dvergspett	Ikke påvist ved befaring	Ikke rødlistet 2010, rødlistet i 2006
Hvitryggspett	Ikke påvist ved befaring	Ikke rødlistet 2010, rødlistet i 2006
Fossefall	Ikke påvist ved befaring	Ikke rødlistet
Vintererle	Ikke påvist ved befaring	Ikke rødlistet

”

Tilleggsuttalelse etter sluttbefaringen

Gruppen mot utbygging av Haugefossen v/Raymond L. Bugge uttaler i e-post datert 7.6.2011:

” ...

Her er en del punkter som ble nevnt av oss under befaringen.

- Haugefossen har vært nærmest ukjent for folk flest i Tinn kommune og har derfor ikke blitt vurdert brukt i turistsammenheng. Lokalavisa RA's journalist Malkomsen som først kom for å skrive om den lokale motstanden, var født og oppvokst på Rjukan, men hadde aldri hørt om fossen. En forespørsel til leder for VisitRjukan (tidligere kalt turistsjef for kommunen) om hvordan hun stilte seg til fossen og utbyggingen, fikk følgende svar sendt 29.mai 2011: "Det har ikke jeg tatt stilling til, siden jeg ikke kjenner noe til saken. Jeg må også innrømme at fossen var og er ukjent for meg. Selvfølgelig skal jeg sette meg mer inn i det. Ønsker du å snakke mer om dette, vennligst kontakt meg på 99286880. Mvh, Sandra".
- Behandlingen i Tinn Kommunestyre var preget av utsettelse, diskusjoner og dissens. Dette har blitt dokumentert i tidligere vedlagt utklipp fra lokalavisa RA. At behandlingen også sannsynligvis har vært preget av misforståelser viser

Kommunestyrets vedtak om å øke foreslått minstevannsføring fra 14 til 18 liter i sekundet. En vannmengde som er forsvinnende liten i en 109 meters foss. Under befaringen sa også Hydro Energis representant Pål Thorud at Hydro Energi hadde blitt invitert til kommunestyremøtet 2.des 2011 for å legge fram sitt syn på saken. Flere mener dette må være feil saksbehandling da motstanderne av utbygging ikke ble invitert.

- Det har kommet fram i leserbrev i lokalavisen RA at mange har oppfattet at Hydro Energi har lovt mye til folk som bor langs elva. Leder for velforeningen på Mæl har oppfattet det slik at utbygger skal sørge for at hele fossen skal bli synlig fra riksvei 37. Dette er en fysisk umulighet da det i så tilfelle må fjernes store mengder fjell. Enkelte beboere tror også at elva skal legges i rør helt ned til Tinnsjøen, slik at de slipper støy fra elva nedenfor kraftverket.*
- Fiskeforekomster i elva ser ikke ut til å være vurdert. Tom Bugge, Rjukan, oppvokst på Mæl, kan fortelle at det ble tatt fisk på 3 kg i juvet rett nedenfor fossen på sekstitallet. Det har alltid vært fiskeforbud fordi elva var drikkevannskilde for Mæl, men beboerne på Langerud (nærmeste gård på vestsiden) pleide å sette garn i selve bassenget. Ellers er fisket i juvet ovenfor drikkevannsbassenget godt dokumentert i Waldemar Hakkelbergs bok "Pilketur og krepsenetter" kapittel "Fossfiske", Tiden Forlag.*
- Rasfare ser heller ikke ut til å være seriøst vurdert. Lokale folk kan fortelle at det ble gått døgnvakt på "Borgen" under en spesielt hard regnværsperiode på femtitallet. Bevegelser i massene gjorde at folk var redde for at denne skulle rase ned mot Mælsvingen. "Borgen" er området i lia på vestsiden av juvet der terrenget flater ut før det går de siste ca. 150 meterne ned mot dalen.*

Vi synes at hele utbyggingen er et uforholdsmessig stort naturinngrep da kraftverket kun vil gi 11,7GWh pr. år i motsetning til f.eks. Mår kraftverk (lenger oppe i dalen) sin årsproduksjon på 1145 GWh. Og vi har fem kraftstasjoner til i samme dalen. Utbyggingen er heller ikke forenlig med Tinn Kommunes ambisjon om å bli en stor og levedyktig turistkommune."

Søkers kommentar til tilleggsuttalelsen

Søker har i e-post av 21.1.2011 kommentert den innkomne høringsuttalelsen slik:

"...

vi har følgende korte kommentarer til Raymond Bugge sine innspill:

Ad kulepunkt 1: Innspillet fra Bugge underbygger at Rollagåi ikke har vært regnet som viktig for turisme/reiseliv i Tinn frem til i dag.

Ad kulepkt. 2 og 3: Hydro Energi går ikke god for riktigheten i Bugge sine gjengivelser av enkeltpersoner/lokalavisen sin vurdering av konsesjonsprosessen og den foreslåtte utbyggingen, og finner det lite hensiktsmessig å kommentere disse.

Ad kulepunkt 4: Fiske er kort omtalt i kap. 3.5 i Konsesjonssøknad, samt verdivurdert på s. 17 i rapport fra Rådgivende Biologer (vedlegg til Konsesjonssøknad).

Ad kulepunkt 5: Hydro har gjennomført befaring med entreprenør med lokal erfaring mht. mulighetene for en utbygging med lavest mulig risiko for å skape senere problemer med rasfare. Hydro vil foreta befaring med geolog og gjennomføre evt. nødvendige tilpasninger av prosjektet før anleggsvirksomhet startes opp."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver er Hydro Produksjon AS som eier store deler av grunn- og fallrettighetene. Det har blitt inngått intensjonsavtale med de andre berørte grunn- og falleierne om leie av fallretter og bruk av grunn. Rettighetshaverne, utover Hydro Produksjon AS, er Ellen Adele Rollag, Tov Arne Gaustad, Ole Jørgen Kårvand, Gerd Åse Hagen, Eivind Tov Ørnes og Vegard Berg.

Om søknaden

Hydro Produksjon AS søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Rollagåi kraftverk med tilhørende anlegg. Videre søkes det om tillatelse etter energiloven til å bygge og drifte Rollagåi kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kabler.

Søker ønsker å utnytte et fall på 590 m mellom inntak på kote 810 og utløp på kote 220. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 3,8 MW og vil få en midlere årsproduksjon på 11,7 GWh.

Utbyggingen av Rollagåi kraftverk krever konsesjon etter vannressursloven § 8. Konsesjon kan bare gis hvis fordelene med tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet, jf. § 25.

Beskrivelse av området

Rollagåi kraftverk vil utnytte vannføringen i Rollagåi, som drenerer til Vestfjorden i Tinnsjøen, Tinn kommune i Telemark. Kraftverket vil ligge i bygda Rollag ca. 15 km øst for kommunesenteret Rjukan.

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 14,5 km². Høydeforskjellen i feltet er fra 810 moh. til 1333 moh. Nedbørfeltet har en snaufjellandel på 40 % og en effektiv sjøprosent på 0,2. Vassdraget er bratt opp til ca. 800 moh. Ovenfor 800 moh. flater landskapet ut før det blir noe brattere igjen ved skogsgrensen på ca. 1100 moh.

Det er planlagt anlagt inntak i Reinsetåi på kote 810 og inntak for overføring i Årekleppåi på kote 815. Reinsetåi og Årekleppåi har samløp til Rollagåi ca. 350 m nedstrøms de planlagte inntakene.

I midtre deler av utbyggingsstrekningen renner Rollagåi gjennom en bratt kløft med til dels loddrette stup og bergvegger. Innerst i kløften renner Rollagåi utfor Haugefossen med et fall på 109 m, som er det høyeste fossefallet i Tinn. Videre nedstrøms er kløfta jevnt bratt med flere små terskler med tilhørende fossefall. Fra kote 400, forbi planlagt kraftstasjon på kote 220, og ned til utløpet i Tinnsjøen er fallet noe mindre og bekken er preget av stryk.

Området mellom kote 240 og 600 er registrert som naturtype bekkekløft med verdien viktig (B). I tillegg er det i tilknytning til Haugefoss registrert en fossesprøytsone med verdi viktig (B).

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er en skogsbilvei i nærheten av de planlagte inntakene som benyttes til skogsdrift og som adkomstvei til hytter i området. Den planlagte rørtraseen vil på strekningen fra den eksisterende skogsbilveien og frem til den bratte hellingen ned mot Mæl gå gjennom et område som er preget av hogst.

I nedre del av Rollagåi passerer fylkesvei 37, og det er en del bebyggelse langs elva.

Teknisk plan

Overføringer

Inntaket er planlagt oppstrøms samløpet mellom de to hovedgreinene Årekleppåi og Reinsetåi som danner Rollagåi. Det er planlagt å overføre vann fra Årekleppåi til Reinsetåi ved å etablere en sperreterrskel på ca. kote 815 i Årekleppåi. Overføringen som vil gå i nedgravde rør eller åpen kanal vil bli mellom 200-250 m lang og vil ha en kapasitet på ca. 0,4 m³/s.

Inntak

Inntaket er planlagt lagt på kote 810 i Reinsetåi like oppstrøms Reinsetfossen. Inntaksdammen vil bli 10-15 m lang og vil få en høyde på 2-3 m. Inntaksbassenget vil få et volum på anslagsvis 300-400 m³.

Rørgate

Rørgaten vil få en lengde på ca. 1900 m og vil i sin helhet være nedgravd. Det må påregnes skogshogst og noe sprengning. Rørgaten vil få en bredde på ca. 20 m. Rørtraseen er planlagt lagt på vestsiden av Rollagåi.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt plassert på vestsiden av elva på kote 220. Kraftstasjonen vil få en grunnflate på om lag 100 m². Kraftstasjonen vil ligge ca. 50 m fra nærmeste bebyggelse. Det er planlagt at avløpet skal være dykket for å redusere støy.

Elektriske anlegg

Kraftstasjonen vil sannsynligvis få installert en peltonturbin med maksimal effekt på 3,8 MW. Generatoren vil få en ytelse på 4,3 MVA og en spenning på 6,6 kV. Transformatoren vil få en ytelse på 4,3 MVA med omsetning på 6,6 kV/22 kV.

Fra kraftstasjonen og frem til eksisterende linje vil det bli lagt 200 m jordkabel med 22 kV spenning.

Veier

I søknaden er det planlagt å anlegge nye anleggsveier langs hele rørgatetraseen på om lag 3-3,5 km. I de øvre delene av traseen (1 km) er terrenget relativt flatt og det vil være forholdsvis enkelt å anlegge vei. Den resterende traseen er vesentlig brattere og anleggsveien må her legges i hårnålsvinger. Søker har etter høringsrunden åpnet for at rørtraseen kan legges uten etablering av anleggsvei i dette bratte partiet.

Frem til kraftstasjonen må det etableres ca. 50 m ny vei fra eksisterende vei. Til inntaket vil eksisterende skogsbilvei benyttes, men det må etableres korte adkomstveier fra denne.

Massetak og deponi

Det vil i følge søker ikke være behov for massetak eller etablering av områder for deponering av masser.

Hydrologi

Rollagåi kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 14,5 km². Feltet har dominerende snøsmelteflom, men store flommer oppstår også på andre tider av året. Lavvannføringer inntreffer som oftest om vinteren.

Høydeforskjellen i feltet er fra 810 moh. til 1333 moh. Feltet har en snaufjellandel på 40 % og en effektiv sjøprosent på 0,2.

Det eksisterer ingen måling av vannføringen i Rollagåi og vannføringen er derfor estimert ut fra NVEs avrenningskart i perioden 1961-1990 og sammenligninger med målestasjoner i området.

Middelvannføringen er beregnet til 406 l/s, fordelt på om lag 220 l/s i Reinsetåi og 190 l/s for Årekleppåi. De følgende vannføringsdataene er totalverdiene for Reinsetåi og Årekleppåi om ikke annet er oppgitt. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 14 l/s og 5-persentil for sommer og vintervannføring er henholdsvis 41 l/s og 12 l/s. Søker legger opp til slipp av minstevannføring på 14 l/s hele året. Minstevannføringen vil bli sluppet forbi inntaket i Reinsetåi. Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 800 l/s som tilsvarer 197 % av middelvannføringen. Laveste slukeevne vil være 80 l/s som tilsvarer 20 % av middelvannføringen. I et år med middels vannføring vil det være 54 dager med tilrenning større enn maksimal slukeevne og 102 dager med tilrenning lavere enn minste slukeevne.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Rollagåi kraftverk til ca. 11,7 GWh fordelt på 3,9 GWh vinterproduksjon og 7,8 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 34,3 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 2,93 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Kraftstasjon og inntakene vil beslaglegge et areal på anslagsvis 2-3 daa. Rørtraseen vil ved en bredde på 15 m over 1900 m legge beslag på ca. 28,5 daa.

Det har blitt inngått nødvendige avtaler med grunn- og fallrettighetshaverne.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Utbyggingsområdet er i kommuneplanen regulert som "landbruks-, natur- og friluftsområde" (LNF-område). Det må derfor tas kontakt med kommunen for å avklare arealbruken i forhold til kommuneplanens arealdel ved en konsesjon.

Samlet plan (SP)

Rollagåi kraftverk omfattes ikke av Samlet Plan (SP) da installert effekt er under 10 MW. Prosjektet er heller ikke i konflikt med andre SP-prosjekter.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke med i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Etablering av inntaksdammer vil forskyve INON-sone 2 med 50-100 m.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget inngår ikke blant de nasjonale laksevassdragene.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 25.5.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, "Gruppen mot utbygging av Haugefossen" og grunneier. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Tinn kommune uttaler i vedtak i kommunestyremøte av 2.12.2010 at de stiller seg positiv til bygging av Rollagåi kraftverk under visse forutsetninger. Kommunen mener at følgende må med:

1. Rasundersøkelse i forkant av utbyggingen.
2. Forskjønnelsestiltak i og rundt elveleiet.
3. Flomsikringstiltak.
4. Utbygger må ta ansvar for reservevannkilde.
5. Det skal ikke anlegges anleggsvei.
6. Minstevannføringen skal økes fra 14 l/s til 18 l/s.

Fylkesmannen i Telemark mener at vassdragsnaturen i Tinn er påvirket av vannkraftutbygging i en slik grad at det omsøkte tiltaket ikke bør realiseres. Fylkesmannen mener videre at søknaden er mangelfullt utredet på noen områder i forhold til biologisk mangfold, landskap og friluftsliv.

Telemark fylkeskommune opplyser at det under kulturminneregistrering er funnet to kullgroper som kan komme i konflikt med tiltaket. Kullgroperne er automatisk fredete kulturminner.

Statens vegvesen påpeker at tiltakshaver må søke Statens vegvesen om tillatelse til utvidet bruk av avkjørsel fra fylkesvei 37.

Naturvernforbundet i Telemark mener at det må lages helhetlig plan for småkraftutbygging i fylket.

Gruppen mot utbygging av Haugefossen i Tinn mener at en utbygging vil ha store negative konsekvenser for Haugefossen. De mener videre at Vestfjorddalen har bidratt nok til kraftforsyning og at en utbygging av Rollagåi kraftverk vil være et uforholdsmessig stort inngrep i naturen.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 11,7 GWh i ny årlig fornybar energi.
- Tiltaket vil bidra til å styrke næringsgrunnlaget for tiltakshaver og grunneiere, og kan bidra til å opprettholde lokal verdiskaping.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Rollagåi mellom inntak og kraftstasjon. Dette vil virke negativt på det helhetlige landskapsbildet som elva bidrar til og spesielt vil en redusert vannføring være negativt for Haugefossen som verdifullt landskapselement.
- Tiltaket kan medføre negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet i og langs elva. Den reduserte vannføringen kan gi negative konsekvenser for de registrerte verdifulle naturtypene bekkekløft og fossesprøytsone og den sårbare lavarten hodeskoddelav.
- Rørgate og en anleggsvei i den bratte hellingen ovenfor Mæl vil medføre negative konsekvenser for landskapsverdier i området.

NVEs vurdering

Det er søkt om konsesjon for bygging av Rollagåi kraftverk i Tinn kommune. Kraftverket vil ha inntak på kote 810 og kraftstasjon på kote 220. Det er også søkt om overføring av vann fra Årekleppåi til hovedinntaket i Reinsetåi, som ligger oppstrøms de to hovedgreinenes samløp til Rollagåi.

Tinn kommune er positiv til en utbygging under visse forutsetninger. Telemark fylkeskommune uttaler at det er registrert automatisk fredete kulturminner som kan være i konflikt med tiltaket. Fylkesmannen i Telemark og "Gruppen mot utbygging av Haugefossen" mener at det ikke bør gis tillatelse til en utbygging. Naturvernforbundet mener at det må lages helhetlig plan for småkraftutbygging i fylket. Argumentene mot en utbygging er hovedsakelig knyttet til negative konsekvenser for landskap og biologisk mangfold.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Rollagåi kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 14,5 km². Middelvannføringen er beregnet til 406 l/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til 14 l/s. 5-persentilverdiene for sommer- ogintervannføring er beregnet til henholdsvis 41 l/s og 12 l/s.

Elvestrekningen mellom inntak og kraftstasjon vil få sterkt redusert vannføring. Kraftstasjonen er planlagt med maksimal slukeevne på 800 l/s som tilsvarer 197 % av middelvannføringen og laveste slukeevne på 80 l/s som tilsvarer 20 % av middelvannføringen. Overføringen av Årekleppåi vil ha en slukeevne på 400 l/s som tilsvarer 211 % av middelvannføringen. Søker foreslår slipp av minstevannføring på 14 l/s hele året. Med søkers planlagte slukeevne og minstevannføring vil kraftverket utnytte ca. 69 % av tilgjengelig vannmengde. Resten vil passere inntaket i form av overløp, minstevannføring og vannføringer lavere enn kraftverkets minste slukeevne. Kraftverket vil ha et restfelt på 3,6 km². Bidraget fra restfeltet vil øke nedover vassdraget, og like oppstrøms kraftstasjonen vil restfeltet bidra med en middelvannføring på 80 l/s.

Bygging av Rollagåi kraftverk vil medføre lengre og hyppigere perioder med lavvannføring på elvestrekningen som fraføres vann. I tillegg vil størrelsen på vannføringen i flomtoppene reduseres. I et år med middels vannføring vil det være 54 dager med tilløp større enn maksimal slukeevne og 102 dager med tilrenning lavere enn minste slukeevne. Etter de omsøkte planene vil dermed vannføringen i Rollagåi mellom inntak og kraftstasjon bare bestå av minstevannføring og bidrag fra restfelt i store perioder av året.

Landskap

Tiltaksområdet ligger innenfor landskapsregionen "Dal- og fjellbygder i Telemark og Aust-Agder" i "Nasjonalt referansesystem for landskap" (NIJOS-rapport 10/2005). Haugefossen og juvet utgjør et markert landskapselement. Haugefossen er med et fall på 109 m det lengste fossefallet i Tinn

kommune. Områdets høye landskapsverdi kommer blant annet frem i høringsuttalelsene hvor flere av høringspartene vurderer utbyggingen av Rollagåi kraftverk til å være negativ for landskapsverdiene.

Terrenginngrepene i forbindelse med etablering av rørgate i den bratte dalsiden ned mot Rollag kan bli omfattende. Denne strekningen er godt synlig fra bebyggelsen og ferdselsårene langs Vestfjorden og Tinnsjøen. Kommunen forutsetter at det ikke anlegges anleggsvei i dette området. Søker uttaler i sine kommentarer til høringsuttalelsene at røtraseen i den bratte fjellsiden kan legges uten etablering av anleggsvei og at dette ligger til grunn i videre planlegging.

”Gruppen mot utbygging av Haugefossen” mener at Haugefossen er den største naturperlen i Tinn kommune ved siden av Gaustatoppen og er sterkt i mot en utbygging. Fylkesmannen mener at landskapskonsekvensene av en utbygging vil være store. Fylkesmannen peker på at Haugefossen er et landskapselement av stor verdi og at terrenginngrepene i forbindelse med rørgate og anleggsvei i den bratte dalsiden ovenfor Mæl vil bli omfattende. Formannskapet i Tinn kommune uttaler at området er sterkt prega av vannkraftutbygginger og at de gjenværende vassdragene derfor har høyere verdi som landskapselement. Rådgivende Biologer AS vurderer at tiltaket samlet vil få middels til stor negativ konsekvens for landskap.

Formannskapet i Tinn kommune uttaler at naturbasert turisme er et satsingsområde i kommunen og at Haugefossen har et stort næringsmessig potensial som bør tas vare på.

Landskap gir grunnlag for trivsel, livskvalitet og stedstilhørighet. Gjennom bevegelse, lyd og skiftende farger er elver med fosser og stryk sentrale landskapselementer med stor betydning for landskapets karakter og opplevelsesverdi. Norge har ratifisert den Europeiske Landskapskonvensjonen som har som mål å ivareta landskapskvaliteter og styrke den lokale forvaltningen av landskapsverdier. Konvensjonen legger særlig vekt på landskapet der folk bor og arbeider og der barn vokser opp. Ett av målene er å sikre vassdragslandskap. NVEs konsesjonsbehandling av små vannkraftverk skal følge OEDs ”Retningslinjer for små vannkraftverk”. For landskap sier OEDs retningslinjer at *”inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av verdifulle landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås”*.

Røtraseen vil i nedre del gå i bratt og krevende terreng og kan medføre omfattende inngrep. Det er viktig å velge løsninger som i størst mulig grad ivaretar landskapsverdiene ved en ev. konsesjon, jf. også prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder i naturmangfoldloven § 12. Søker har derfor blitt bedt om å vurdere alternativ med tunnel. Det oppgis i søknaden at det er store morenemasser som umuliggjør etablering av fjellanlegg og det er derfor i følge søker ikke aktuelt å bygge kraftverket med vannvei i tunnel.

NVE mener at Rollagåi med Haugefossen har høy landskapsverdi, og at denne verdien i høy grad er knyttet opp mot vannføringen i elva. Søker har foreslått slipp av minstevannføring på 14 l/s hele året. NVE mener at redusert vannføring i elva vil ha store negative konsekvenser for landskapsestetikken og opplevelsesverdien av Haugefossen, både på nært hold og på avstand, og at minstevannføringen ved en ev. konsesjon må settes på et nivå som i langt større grad ivaretar elvas verdi som landskapselement. Selv om det tidvis vil være flomoverløp i elva, spesielt under snøsmeltingen i mai og ved store nedbørmengder, viser søknadens vannføringskurve for et middels år (1998) at det i store deler av året bare vil være minstevannføring og et begrenset bidrag fra restfelt igjen på utbyggingsstrekningen. Bildene av Haugefossen ved forskjellige vannføringer viser etter NVEs vurdering at det må slippes en betydelig høyere minstevannføring enn 14 l/s for å bevare fossen som landskapselement.

Etter NVEs syn vil etablering av rørgate i den bratte lia ovenfor Mæl medføre store negative konsekvenser for landskapet. En utbygging uten etablering av anleggsvei vil redusere de negative konsekvensene noe, men landskapsinngrepet vil fremdeles være stort. Vannvei i tunnel vil fjerne denne konflikten, men tunnel skal ikke være aktuelt pga. grunnforholdene.

Samlet sett er NVE av den oppfatning at den reduserte vannføringen vil være svært negativ for Haugefossen som landskapselement og at den planlagte rørgaten vil ha betydelige negative konsekvenser for landskapet i nedre del av tiltaksområdet.

Biologisk mangfold

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Jf. lovens § 1 er formålet at *"naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, slik at den gir grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur"*. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet krav til kunnskapsgrunnlag, føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Rollagåi kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5, samt §§ 8-12, jf. lovens § 7 om prinsipper for offentlig beslutningstaking.

Forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer § 4

Jf. naturmangfoldloven § 4 er målet for naturtyper at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype.

§ 52 i naturmangfoldloven kapittel VI, åpner for at det kan fastsettes forskrift som gir naturtyper status som utvalgt for å fremme målet i lovens § 4. NVE vurderer videre at truede og/eller sårbare vegetasjonstyper eller områder som er kartlagt som naturtyper med verdi viktig (B) eller svært viktig (A) bør vektlegges sterkere enn trivielle vegetasjonstyper og naturtyper. Ingen av de registrerte naturtypene i influensområdet er blant naturtypene som til nå er fastsatte som utvalgte naturtyper. De verdifulle naturtypene bekkekløft og fossesprøytsone, som begge er gitt verdi viktig (B), er registrert i influensområdet. Etter NVEs syn kan en utbygging medføre negative konsekvenser for disse naturtypene og en utbygging kan derfor være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper. En nærmere vurdering av konsekvenser for naturtyper er beskrevet nedenfor under temaet "Verdifulle naturtyper".

Forvaltningsmål for arter § 5

Jf. naturmangfoldloven § 5 er målet at arter og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og slik at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og øvrige økologiske betingelser.

Naturmangfoldloven § 23 åpner for at det kan fastsettes forskrifter med arter som skal prioriteres for å fremme målet i lovens § 5. Ingen av de registrerte artene i influensområdet er blant artene som til nå har blitt fastsatt som prioriterte arter. NVEs vurdering er at truede og/eller sårbare arter bør vektlegges sterkere enn trivielle arter med livskraftige bestander. I nedre del av bekkekløfta er artene praktlav (VU), hodeskoddelav (skoddelav) (VU), huldregras (NT), rosenkjuke (NT) og svartsonekjuke (NT)

registrert. Rådgivende biologer vurderer det slik at forekomsten av hodeskoddellav kan bli negativt påvirket av tiltaket. Deler av bekkekløften og fossesprøytsonen er ikke undersøkt, og det kan være potensial for ytterligere funn av trua/sårbare arter.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Fylkesmannen mener at søknaden er mangelfullt utredet på noen punkter og viser til naturmangfoldloven § 8. Etter Fylkesmannens syn bør det gjennomføres grundigere biologisk mangfold undersøkelser i hele influensområdet. Fylkesmannen nevner at elvestrekningen fra Tinnsjøen må undersøkes nærmere og viser til behov for å undersøke vannkvalitet og biologi i henhold til kravene i vannforskriften slik at det kan foretas en klassifisering av tilstanden. Fylkesmannen nevner videre at det bør gjøres undersøkelser av mulige spillplasser for skogsfugl (storfugl og orrfugl).

Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Biologisk mangfold i influensområdet er kartlagt i en egen rapport som er utarbeidet for Rollagåi kraftverk. Rollagåi har også blitt undersøkt i forbindelse med Direktoratet for naturforvaltnings kartlegging av bekkekløfter. Videre har søknaden blitt sendt på alminnelig høring til lokale myndigheter og interesseorganisasjoner. NVE har også vært på befaring i området med representanter for søker, Tinn kommune og Fylkesmannen i Telemark. På bakgrunn av dette anser NVE kunnskapsgrunnlaget for å være godt på de fleste punkter. Etter NVEs syn er det knyttet usikkerhet til konsekvensene fraføringen av vann kan ha for de verdifulle naturtypene fossesprøytsone og bekkekløft. Videre har deler av naturtypene ikke blitt undersøkt pga. vanskelig tilgjengelighet og området kan ha potensial for trua arter ut over de som er registrert. En nærmere vurdering av kunnskapsgrunnlaget innen de enkelte temaene, samt forholdet til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven, er beskrevet nedenfor.

Føre-var-prinsippet § 9

Bestemmelsen skal ses i sammenheng med vurderingen av kunnskapsgrunnlaget, som er omtalt ovenfor. For at bestemmelsen skal komme til anvendelse er det en forutsetning at det foreligger en reell risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, men det er ikke et krav om sannsynlighetsovervekt for at en skade vil inntre.

Etter NVEs syn er det knyttet usikkerhet til konsekvensene en utbygging kan ha for de registrerte verdifulle naturtypene bekkekløft og fossesprøytsone. Videre er disse naturtypene antatt å ha potensial for funn av ytterligere trua og sjeldne arter. Våre vurderinger i forhold til dette er nærmere beskrevet nedenfor under temaet "Verdifulle naturtyper".

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. også formuleringen i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede fremtidige inngrep.

I regi av Direktoratet for naturforvaltning har det blitt gjennomført kartlegging av utvalgte bekkekløfter i Norge. Det er i Tinn kommune undersøkt 8 lokaliteter. Rollagåi er gitt verdi 3 (regionalt viktig) i denne registreringen. Det registrert fem andre lokaliteter med samme eller høyere verdi som

Rollagåi i kommunen. Dette er Bjørnebekken, Middøla, Måna, Gøyst og Skirva. Rollagåi skiller seg noe ut fra de andre bekkekløftene ved å ha et velutviklet fossefall. Måna kan sies å bære preg av eksisterende reguleringer. Gøyst er heller ikke upåvirket da deler av nedbørfeltet overføres til Mår kraftverk. Videre er det i Middøla søkt om tillatelse til bygging av Middøla kraftverk. Dette viser etter NVEs oppfatning at det er et press på bekkekløftene i kommunen som følge av eksisterende og planlagte vannkraftutbygginger.

NVE mener at en utbygging av Rollagåi kan føre til vesentlige endringer av økosystemet i kløfta nedenfor Haugefossen. Dersom det skal gis tillatelse til en utbygging mener NVE at det må settes krav til avbøtende tiltak for å ivareta bekkekløftas økosystem med de verdifulle naturtypene bekkekløft og fossesprøytsone på best mulig måte.

Forholdet til den samlede belastningen av vassdragsinngrep i Vestfjorddalen, bl.a. i forhold til landskap, er omhandlet videre under temaet "Samlet belastning" nedenfor.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Jf. naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket forårsaker, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Ved en ev. konsesjon for Rollagåi kraftverk vil det bli gitt et sett vilkår som ivaretar dette prinsippet.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Bestemmelsen gjelder valg av driftsmetoder, teknikk eller lokalisering "for å unngå eller begrense skader" på naturmangfoldet. I konsesjonsvurderingen ser NVE på mulige tiltak for å unngå eller begrense negative konsekvenser for naturmangfold. For Rollagåi vurderer NVE blant annet forskjellige utbyggingsløsninger og søker har blitt bedt om å vurdere alternativ med vannvei i tunnel. NVE vurderer også mulige avbøtende tiltak som eksempelvis størrelse på minstevannføringsslipp.

Vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser § 14

Hensynet til formålet i naturmangfoldloven er et tilleggshensyn i skjønnsutøvelsen. Hvis det er kryssende hensyn og verdier, vil dette ha betydning for hvor langt man i den aktuelle saken vil gå for å ivareta de verdiene som ligger i naturmangfoldloven, jf. lovens § 14 om "vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser". Et positivt vedtak fattes kun der hvor fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket vurderes å være større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser, jf. vannressursloven § 25. Tiltakets virkning for naturmangfold er et sentralt tema i denne vurderingen.

Verdifulle naturtyper

De verdifulle naturtypene bekkekløft og fossesprøytsone er registrert i influensområdet.

Den verdifulle naturtypen bekkekløft strekker seg fra Haugefoss og et stykke nedover vassdraget. Naturtypen er vurdert til å ha viktig verdi (B). Årsaken til at naturtypen bekkekløft er ansett som viktig, slik det er beskrevet i DN-håndbok 13 (2006), er at de har konstant høy fuktighet og stabile miljøforhold. Samtidig har de store variasjoner i naturforhold som gir et høyt artsmangfold og tidvis stort innslag av rødlistearter. I nedre del av bekkekløfta er artene praktlav (VU), hodeskoddelay (skoddelav) (VU), huldregras (NT), rosenkjuke (NT) og svartsoneskjuke (NT) registrert. Rådgivende Biologer AS uttaler at topografi, eksposisjon og geografisk beliggenhet gjør at lokaliteten har stort potensial for funn av sjeldne arter. Truslene mot naturtypen bekkekløft er i følge DN-håndbok 13 knyttet til inngrep som endrer fuktighets- og lysforholdene.

I tilknytning til bekkekløfta er det registrert en fossesprøytsone som er vurdert til å ha verdi (B), viktig. Direktoratet for naturforvaltning startet i 2010 utarbeidelse av en egen handlingsplan for fossesprøytsoner. Dette vitner om at fossesprøytsoner har en høy prioritet og at det er viktig å få et bedre kunnskapsgrunnlag om denne naturtypen. Årsaken til at naturtypen fossesprøytsone er ansett som viktig, slik det er beskrevet i DN-håndbok 13 (2006), er at naturtypen er et særtrekk for Norge og er knyttet til spesielle hydrologiske forhold med stabil økologi. Den største trusselen mot fossesprøytsoner er i følge DN-håndbok 13 redusert vannføring som følge av vassdragsreguleringer. Naturtypen har vanligvis relativt lavt artsmangfold, men har ofte noen arter som ikke finnes ellers langs vassdraget. Området ved Haugefossen er vanskelig tilgjengelig og er bare klassifisert på avstand.

Rollagåi ble undersøkt i bekkekløftprosjektet i 2008. Topografi, innslag av fuktighetskrevende arter og velutviklet fossefall trekker bekkekløftas verdi opp. Lite totalareal, mye ungsog og strukturfattig gammelskogsareal trekker ned verdien. Bekkekløften ble samlet gitt verdien 3 (regionalt viktig). Fem andre bekkekløfter i Tinn kommune har fått samme eller høyere verdi.

Rådgivende biologer uttaler at noe eldre granskog finnes vest for elvejuvet, men at skogen ikke har nok kontinuitet til å bli registrert som naturtype.

Etter Rådgivende Biologers syn er verdiene i mindre grad knyttet til vannføringen og etter deres vurdering vil en utbygging få liten konsekvens for biologisk mangfold. Rådgivende Biologer mener at det bare er hodeskoddelav som vil bli negativt berørt av en utbygging. Rådgivende Biologer mener videre at det ikke er behov for minstevannføring utover alminnelig lavvannføring av hensyn til de verdifulle naturtypene og arter tilknyttet disse.

I følge OEDs "Retningslinjer for små vannkraftverk" (2007), representerer fossesprøytsoner og bekkekløfter to naturtyper som Norge kan sies å ha et internasjonalt ansvar for. I disse retningslinjene heter det: *"Tiltak som kommer i konflikt med arter som er "kritisk truet" eller "sterkt truet", eller naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre internasjonale avtaler kan ikke påregnes konsesjon"*.

Ved en utbygging vil naturtypene fossesprøytsone og bekkekløft etter NVEs mening bli negativt berørt som følge av sterkt redusert vannføring i elva. Selv om det tidvis vil være flomoverløp i elva, spesielt under snøsmeltingen i mai og ved store nedbørmengder, viser søknadens vannføringskurve for et middels år (1998) at det i store deler av vekstsesongen bare vil være minstevannføring og et begrenset bidrag fra restfelt igjen på utbyggingsstrekningen. Minstevannføring kan bidra til å opprettholde en viss luftfuktighet i bekkekløfta, men det er etter vår oppfatning høyst tvilsomt at den begrensede minstevannføringen på 14 l/s er tilstrekkelig til å opprettholde bekkekløftens verdi. Etter vår vurdering må det slippes en betraktelig høyere minstevannføring for å avbøte de negative konsekvensene for bekkekløften. Utenom snøsmeltingen som vanligvis forekommer i mai og ved store nedbørmengder vil Haugefossen bli kraftig redusert ved en utbygging. Dette vil etter vår vurdering medføre store negative konsekvenser for den verdifulle naturtypen fossesprøytsone. NVE merker seg at deler av naturtypene ikke har vært mulig å kartlegge pga. vanskelig tilgjengelighet og at både Rådgivende biologer AS og bekkekløftregistreringen vurderer området til å ha stort potensial for funn av sjeldne arter. Vi viser i denne sammenheng til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9. I konsesjonsspørsmålet har NVE tillagt potensialet for funn av sårbare/true arter noe vekt og i den sammenheng om det er avbøtende tiltak som kan redusere konfliktnivået..

Fugl

Rådgivende Biologer AS uttaler at fossefall og muligens også vintererle er aktuelle hekkefugler i vassdraget. Det er registrert flere spillplasser for storfugl og orrfugl i området, og den ene spillplassen

for storfugl ligger nær det planlagte inntaket i Reinsetåi. Rådgivende biologer mener at anleggsarbeid ved planlagt inntak bør unngås under spilltiden for storfugl.

Fylkesmannen uttaler at det bør gjøres undersøkelser av mulige spillplasser for storfugl og orrfugl.

Etter NVEs oppfatning er spillplassene i området tilstrekkelig kartlagt, og vi ser det ikke som nødvendig med ytterligere undersøkelser. Tiltaksområdet som fra inntaksområdet og frem til terrenget heller bratt ned mot Mæl, er preget av hogst og er ikke velegnet som leve- eller leikområde. Tiltaket vil ikke berøre de registrerte spillplassene direkte, og etter NVEs syn kan disse ivaretas ved å legge anleggsarbeid ved de planlagte inntakene utenom spilltiden for storfugl.

En utbygging som omsøkt kan etter NVEs vurdering forringe livsmiljøet for fossekallen. Mindre vannføring i elva i hekkesesongen vil gi mindre fossesprøyt og lavere lydnivå fra fosser og stryk slik at hekkeplasser kan bli avslørt når ungene tigger etter mat. Etablering av predatorsikre hekkedasser på egnede steder kan være et godt avbøtende tiltak. Dette er pålegg som Fylkesmannen kan gi gjennom standardvilkår for naturforvaltning.

Fisk

Fiskebestanden i Rollagåi består av ørret på strekningen fra Tinnsjøen til Haugefossen.

Rådgivende Biologer mener at elva har liten verdi for fisk og at en utbygging vil ha liten negativ konsekvens for fisk selv om en utbygging kan øke faren for tørrlegging og bunnfrysing.

”Gruppen mot utbygging av Haugefossen” uttaler at det har blitt fisket helt opp til juvet nedenfor Haugefossen og at det har blitt tatt fisk på inntil 3 kg.

Fylkesmannen uttaler i høringsuttalelsen at elvestrekningen fra Tinnsjøen må undersøkes nærmere. Fylkesmannen uttalte på sluttbefaringen 26.5.2011 at det ikke er kjent om de nedre delene av elva fungerer som gyteområde. Fylkesmannen påpekte samtidig at det er begrenset med gytebekker i tilknytning til Tinnsjøen og at det inntil nylig har blitt satt ut store mengder fisk i innsjøen.

Etter NVEs syn kan elva ha noe verdi for fisk, men etter NVEs vurdering tilsier ikke potensielle verdier for fisk og mulige konsekvenser av en utbygging at det er hensiktsmessig å pålegge tilleggsundersøkelser av vassdraget. Oppstrøms planlagt kraftstasjonen utgjør inntaksbassenget for drikkevannsforsyning et vandringshinder og elva har etter vårt syn begrenset verdi for fisk fra drikkevannsbassenget til Haugefossen. Nedstrøms kraftstasjonen kan stans i kraftverket medføre stranding av fisk og rogn. Etter NVEs vurdering er likevel ikke fiskeverdiene og konsekvensene for fisk i vassdraget av en slik art at det må pålegges omløpsventil i kraftstasjonen ved en ev. konsesjon.

Kulturminner

Det er registrert to automatisk fredete kulturminner som kan komme i konflikt med tiltaket. Dette er to kullgroper som er funnet i henholdsvis den sørlige delen ved planlagt overføring, og i midtre del av planlagt rørtrasé.

Ved en ev. konsesjon kan NVE gjennom godkjenning av detaljplaner og oppfølging i byggetiden se til at de registrerte kulturminnene ikke berøres. Eventuelt kan det søkes til Riksantikvaren om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Negative innvirkninger på kulturminner er imidlertid en allmenn interesse som vektlegges i konsesjonsvurderingen, særlig dersom det må søkes dispensasjon.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Tinn kommune har et vannbasseng i Rollagåi oppstrøms planlagt kraftstasjonsplassering som fungerer som reservevannkilde for beboerne på Mæl.

Søker uttaler at de vil ta ansvar for at vannbassenget ikke får redusert kvalitet fra dagens situasjon som følge av kraftverket.

Etter NVEs syn kan drikkevannskvaliteten i vannverket ivaretas ved en eventuell utbygging av Rollagåi kraftverk. Utbygger vil være ansvarlig for å ordne forholdene dersom drikkevannskvaliteten skulle bli redusert.

Skredfare

Vestfjorddalen er rasutsatt og det har forekommet flere større skred i dalen. Den hyppigste skredformen er jordskred under og etter store nedbørmengder. Steinsprang er også vanlig. Mæl og Rollag er oppfattet som områder som er særlig utsatt for jordskred. Norges geologiske undersøkelse (NGU) gjennomførte en skredfarekartlegging ved Rjukan i Vestfjorddalen (2004), men tiltaksområdet for Rollagåi kraftverk er ikke kartlagt.

Tinn kommune går inn for en utbygging av Rollagåi kraftverk under forutsetning av at det blant annet gjennomføres en rasundersøkelse i forkant av utbyggingen.

Etter NVEs oppfatning tilsier topografien og grunnforholdene i nedre del av planlagt rørtrasé at fare for skred må kartlegges og tas hensyn til. Dette kan etter vårt syn ivaretas gjennom detaljplangodkjenning ved en ev. konsesjon.

Samlet belastning

De samlede belastningene utgjør her konsekvensene av flere vannkraftanlegg og andre inngrep innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om det enkelte utbyggingsprosjekt kan ha relativt begrensede negative virkninger for miljø og andre brukerinteresser, kan de samlede effektene av mange slike prosjekter få store konsekvenser.

Fylkesmannen i Telemark, Naturvernforbundet og "Gruppen mot utbygging av Haugefossen" mener at NVEs vurdering må ta hensyn til den samlede belastningen av eksisterende inngrep og potensielle utbygginger. Formannskapet i Tinn kommune uttaler at området er sterkt prega av vannkraftutbygginger og at de gjenværende vassdragene derfor har høyere verdi som landskapselement.

Gjennom konsesjonsbehandlingen må NVE vurdere den samlede belastningen av vannkraftutbygging i et geografisk avgrenset område. Dette kommer klart frem i forarbeidene til vannressursloven i Ot.Prp. nr. 39 (1998-1999), side 343 og OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (juni 2007), samt i naturmangfoldloven § 10 "Økosystemtilnærming og samlet belastning".

Regionen kan sies å være sterkt preget av vannkraftutbygging, med en rekke kraftverk og reguleringsmagasin. Mellom Møsvatn og Mæl er de større kraftverkene Frøystul, Vemork, Såheim, Mår, Moflåt og Mæl bygget ut. På motsatt side av Vestfjorddalen er det søkt om tillatelse til bygging av småkraftverket Middøla kraftverk, og ca. 7 km oppover Vestfjorddalen er det søkt om tillatelse til bygging av småkraftverket Kvitåi kraftverk. Lenger nord i kommunen er det gitt et konsesjonsfritak til et minikraftverk i Gøyst og det er omsøkt et kraftverk i Husvollåe. Søknadene om bygging av Rollagåi kraftverk og Middøla kraftverk er sett i sammenheng og vil bli avgjort samtidig av NVE.

Ifølge NVEs ressurskartlegging foreligger det flere potensielle småkraftprosjekter og minikraftprosjekt som ikke er omsøkt oppover langs Vestfjorddalen og i Gøyst. Disse er vurdert som mulige prosjekter med en utbyggingspris under 3 kr/kWh. Utover det så kan det virke som om de fleste potensielle elvene i Tinn er enten utbygd eller omsøkt.

Med utgangspunkt i disse kartstudiene så kan vi si at Tinn kommune er relativt mye påvirket av vannkraftutbygging og at det fortsatt kan komme flere søknader om utbygging i kommunen.

I NVEs vurdering av søknaden om Rollagåi kraftverk er det lagt vekt på de store landskapsmessige kvaliteter som Haugefossen har. Rollagåi med Haugefossen representerer en type landskap som kan forsvinne hvis en kun ser på effekten av en utbygging i hvert enkelt vassdrag. Ved å se på vannkraftutbyggingene som har blitt gjort i området mener NVE at en utbygging av Rollagåi kan bidra til å svekke regionens særpreg og kan være negativ for det helhetlige inntrykket av området.

Når det gjelder Middøla så mener NVE at denne ikke utgjør et blikkfang i landskapet på lik linje med Rollagåi. Vassdraget og Håkådalen er preget av moderne skogsdrift som har medført at det er store felter med yngre skog som omkranser elva. Elva renner for det meste godt skjult i en dyp kløft og er lite synlig fra avstand med unntak av der skogsbilveien krysser i øvre del. NVE mener at dersom Middøla bygges ut så vil det ikke svekke vassdragsnaturen i regionen på samme måte som en ev. utbygging av Rollagåi vil kunne gjøre. Lokalt vil det kunne bli store inngrep ved en utbygging i Håkådalen, men vi mener at disse vil finne sted i et landskap som allerede er sterkt formet av menneskers bruk av naturen.

Ut fra denne vurderingen har NVE i eget vedtak i dag gitt tillatelse til bygging av Middøla kraftverk. For vårt vedtak i denne saken viser vi til vår konklusjon nedenfor.

Oppsummering

Norsk Hydro Produksjon AS er søker og vil med en utbygging etter foreliggende planer etablere et småkraftverk med en årlig produksjon på 11,7 GWh fornybar energi. Kraftverksutbyggingen vil gi positive ringvirkninger gjennom økt lokal næringsaktivitet, særlig i anleggsfasen, og gjennom lokal verdiskaping.

Etter høringsrunden ble det klart at den største konflikten er konsekvensene for Haugefossens verdi som landskapselement. Flere høringsparter uttrykker at regionen er sterkt preget av vannkraftutbygging og at det bør gjøres en samlet vurdering. Tinn kommune er positiv til en utbygging under visse forutsetninger. Telemark fylkeskommune uttaler at det er registrert automatisk fredete kulturminner som er i konflikt med tiltaket. Fylkesmannen i Telemark og "Gruppen mot utbygging av Haugefossen" mener at det ikke bør gis tillatelse til en utbygging. Naturvernforbundet mener at det må lages en helhetlig plan for småkraftutbygging i fylket.

Rollagåi med Haugefossen utgjør etter vår oppfatning et svært verdifullt landskapselement. Haugefossen vil i perioder bli sterkt redusert som følge av redusert vannføring. I tillegg vil etablering av rørgate i et meget krevende og synlig område gi betydelige terrenginngrep i landskapet. De verdifulle naturtypene bekkekløft og fossesprøytsone er registrert på elvestrekningen som fraføres vann, den sårbare lavarten hodeskoddalav er også registrert på denne strekningen. Etter vår oppfatning vil redusert vannføring medføre negative konsekvenser for biologiske verdier i og langs elven.

Selv om tiltaket vil gi positive virkninger gjennom noe økt kraftproduksjon og lokal verdiskaping, mener NVE at disse fordelene ikke oppveier de nevnte ulempene. NVE mener at konsekvensene ved bygging av kraftverket vil være store for landskapsverdier og biologisk mangfold.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tiltaket ikke overstiger ulempene for allmenne og private interesser. Ulempene står etter vårt syn ikke i forhold til kraftproduksjonen på ca. 11,7 GWh/år som kraftverket vil gi etter foreliggende planer eller øvrige positive effekter av en utbygging. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt og konsesjon til Rollagåi kraftverk kan ikke gis.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.